

Warszawa, dnia 24-04-2020 r.

MINISTER KLIMATU

Michał Kurtyka

1136104.3600427.2793343DZŚ-I.053.2.2020.IS

Autorzy petycji
za pośrednictwem poczty elektronicznej
(na podane adresy e-mail)

Szanowni Państwo

W odpowiedzi na Państwa petycję z dnia 27 stycznia 2020 r., w sprawie podjęcia przez Ministerstwo Klimatu prac nad zmianą ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, ze zm.), dalej jako *Poś*, lub innych aktów prawnych w celu zapewnienia ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem świetlnym i przeciwdziałania nieprawidłowej emisji sztucznego światła, przedstawiam następujące informacje.

W związku z poruszoną w petycji kwestią nadmiernego sztucznego oświetlenia, na uwagę zasługują zamierzenia realizowane przez społeczności i organizacje lokalne we współpracy z instytucjami publicznymi, które skutkują wdrożeniem racjonalnego sposobu oświetlenia. Przykładem może być gmina Jeleśnia, w której oświetlenie uliczne zmieniono na emitujące mniej zbędnego światła, a działania te uwzględniono m.in. w uchwale Rady Gminy Jeleśnia Nr XXXVIII/226/2017 z 30 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Jeleśnia na lata 2016–2025.

Znane są również przykłady miejsc, w których społeczność lokalna i organizacje pozarządowe, chcąc chronić dany teren, w związku z brakiem jego intensywnego, sztucznego oświetlenia, w porozumieniu z instytucjami publicznymi i władzami gmin, tworzą parki ciemnego nieba (np. Izerski Park Ciemnego Nieba). Działania takie umożliwiają prowadzenie obserwacji astronomicznych (co stwarza potencjał dla rozwoju turystyki), a dodatkowo współgrają z ochroną środowiska na tych terenach.

Odnosząc się do Państwa petycji, w której wskazano na brak i na potrzebę ustanowienia regulacji prawnych (w ustawie *Poś* lub innych aktach związanych z ochroną przyrody i klimatu), mających na celu przeciwdziałanie nadmiernej emisji sztucznego światła, w pierwszej kolejności wyjaśnienia wymaga kwestia obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz wynikającej z nich właściwości organów administracji publicznej.

W związku z możliwością oddziaływania emisji sztucznego światła na ludzi należy podkreślić, że w polskim porządku prawnym kwestia ta jest obecnie unormowana w przepisach prawa budowlanego, w tym stanowiących na jego podstawie przepisów wykonawczych. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186) obiekt budowlany (wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi) ma spełniać wymagania dotyczące higieny, zdrowia i ochrony środowiska oraz ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich.

Natomiast zgodnie z § 293 ust. 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065): „Urządzenia oświetleniowe, w tym reklamy, umieszczone na zewnątrz budynku lub w jego otoczeniu nie mogą powodować uciążliwości dla jego użytkowników ani też przechodniów i kierowców. Jeżeli światło skierowane jest na elewację budynku zawierającą okna, natężenie oświetlenia na tej elewacji nie może przekraczać 5 luksów w przypadku światła białego i 3 luksów w przypadku światła kolorowego lub światła o zmieniającym się natężeniu, błyskowego, ewentualnie pulsującego.”.

Istnieją zatem regulacje i normy, na podstawie których można oczekiwać od właścicieli obiektów stanowiących sztuczne źródło światła poszanowania praw osób użytkujących ich otoczenie. Egzekwowanie dochowania tych norm leży we właściwości organów inspekcji nadzoru budowlanego. Ponadto znaczenie w przypadkach nadużyć mogą mieć regulacje wynikające z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145), zgodnie z którymi: „Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.” (art. 144).

W zakresie oddziaływania na elementy przyrodnicze środowiska należy wyjaśnić, że zadania związane z ochroną przyrody leżą obecnie we właściwości Ministra Środowiska¹, któremu powierzono kierowanie działem administracji rządowej - środowisko. Niemniej, biorąc pod uwagę, że zmiana zakresu właściwości miała miejsce w czasie przygotowywania odpowiedzi na Państwa petycję, możliwe jest przedstawienie poniższych wyjaśnień.

Obowiązujące przepisy z dziedziny ochrony środowiska nie określają norm dotyczących emisji światła ale nie są też całkowicie pozbawione regulacji, które pozwalają zapobiegać nadmiernemu oddziaływaniu emisji światła na środowisko (w tym m.in. na jego przyrodnicze elementy) ze strony planowanych przedsięwzięć. Zgodnie bowiem z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020r. poz. 283 ze zm.), dalej jako ustawa ooś, w przypadku realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja ta określa wymagania, jakie inwestor musi spełnić na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia w celu ograniczenia lub skompensowania jego negatywnego wpływu na środowisko. Wymagania te, zgodnie z ustawą ooś, uwzględniają różnego typu oddziaływania (w tym takie, dla których brak jest ustanowionych standardów emisyjnych lub standardów jakości środowiska). Ponadto, w myśl ustawy ooś w przypadku braku zgodności przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (przed przyjęciem którego powinna zostać przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko) lub w przypadku znaczącego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia. W decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach właściwe organy mogą wprowadzać zakazy i wymagania odnoszące się również do emisji sztucznego światła, sposobu oświetlania obiektów, konieczności stosowania dodatkowych osłon itp. Ograniczenia takie spotykane są na przykład w celu zwiększenia funkcjonalności przejść dla zwierząt przy budowanych drogach publicznych i ochrony korytarzy migracyjnych. Tym samym nie można w pełni zgodzić się z zawartym w petycji stwierdzeniem, że: „w całej ustawie Poś ani w innych ustawach czy rozporządzeniach dotyczących ochrony środowiska nadal brak jest regulacji pozwalających na skuteczne ograniczanie zjawiska zanieczyszczenia środowiska naturalnego przez sztuczne światło”.

---

¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 494).

Aktualnie w Ministerstwie Klimatu nie są prowadzone działania legislacyjne, zmierzające do uregulowania kwestii emisji sztucznego światła. Podkreślić przy tym należy, że podejmowanie takich działań przez organ władzy wykonawczej wynika przede wszystkim z delegacji ustawowych, które obecnie nie wskazują na właściwość Ministra Klimatu do wydania rozporządzenia, którego przedmiotem miałyby być np. określenie norm emisji sztucznego światła przez instalacje.

Z posiadanych informacji nie wynika również, aby z inicjatywą legislacyjną w zakresie ograniczania emisji sztucznego światła występowały inne podmioty, w szczególności uprawnione na mocy art. 118 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483).

Niemniej jednak należy zaznaczyć, że ze względu na postępującą urbanizację nadmierna jasność sztucznego oświetlenia wskazywana jest nierzadko, jako uciążliwość dla ludzi przebywających w otoczeniu źródła sztucznego światła, czy też jako niosąca negatywne oddziaływanie na przyrodnicze elementy środowiska. Nie można zatem wykluczyć, że kwestia ta będzie w przyszłości przedmiotem dodatkowych regulacji prawnych, projektowanych przez właściwy organ.

Z poważaniem

Michał Kurtyka
Minister Klimatu
Ministerstwo Klimatu
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Ochrony Przyrody w Ministerstwie Środowiska